

Rekordman z chatrce

Dal si toust s medem a čaj, nazul boty a v londýnských ulicích zaběhl nejrychlejší maraton všech dob. Z úst Sebastiana Saweho zní popis skoro až nadlidského výkonu jako běžný den ve fabrice.

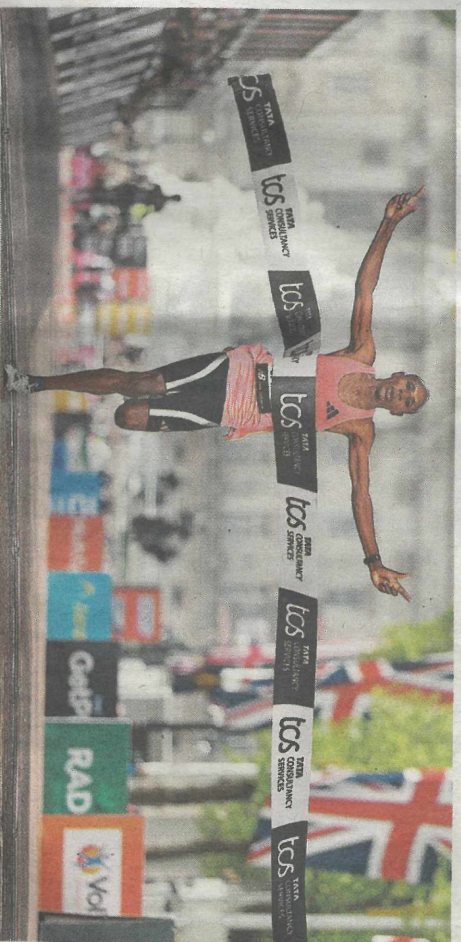
Taková střídmost se v profesionálním sportu často nevidí. A když se podíváme na rekordmanův příběh, pochopíme, že jeho skromnost není jen póza.

Nejlepší běžci světa se už nějakou dobu pokoušeli pokorit na maratonské trati magickou hranici dvou hodin. Už dříve se to povedlo fenomenálnímu Keňanovi Eliudu Kipchogemu ve Vídni, byl to ale řízený běh, takže měl lepší podmínky než v klasickém závodě, rekord se tedy oficiálně nepočítal. Velmi blízko byl další keňský vytrvalec Kelvin Kiptum, který ovšem před dvěma lety v pouhých 25 letech tragicky zemřel při dopravní nehodě.

Letos v dubnu hranice konečně padla v Londýně. 42,195 kilometru se povedlo překonat v čase pod dvě hodiny rovnou dvěma závodníkům. Čas se Sebastianu Sawemu zapsal na 1:59:30, následoval Yomif Kejelcha s 1:59:41. A to se jednalo na poměry silničních maratonů o poměrně kopcovitou a pro rekordy ne úplně příhodnou trať.

Údalož se zaplnila stránky novin. Je trochu podivné, že se možná více než o dvojici běžců hovořilo o jejich botách. Jejich Adidasy si ce jsou opravdu exkluzivní kousky, lehounké a pevně rychlé, nemají na sobě nic zbytečného, a proto jejich životnost firma garantuje jen na jeden maraton. K rekordru nepochybne pomohly, ale přece jen považují příběh zlatého Sebastiana Saweho za zajímavější. Je to totiž příběh jako z pohádky.

Vytrvalostní běhání představuje jiné prostředí, než jaké známe z jiných vrcholových

Ještě nikdy v historii maraton neuběhl rychleji než Sebastian Sawa z Keni.

Snímek Profimedia

sportů. Nemí to odvětví, kde by soustředili od mala připravovaní a často privilegovaní sportovci, ale lidé z opravdu chudých poměrů, kteří si své místo museli tvrdě vydít. Běh pro ně není jen zábavou, ale i dopravním prostředkem nebo cestou, jak sebe a své blízké vymanit ze spárů chudoby. Nejnak tomu bylo v případě Sebastiana Saweho.

Skrývý talent z vesnice

Rekordman se narodil roku 1995 ve vesnici Barsombe v Keni. Vyrůstal v domě s hliněnými stěnami a bez elektriny, takže by se dalo říci, že zná život v extrémní chudobě. On o tom ale mluví jinak, lépe, prý „nikdy opravdu nehladověl“.

V jeho prostředí jsou standardy jiné. Běhal prý od mala, ale nebyl prototypem budoucí hvězdy, býval prý stýdlivý a závodění se obával. Naštěstí si však jeho skrytého talentu všimli. Závodil na krašších distancích, jako 5 000 a 10 000 metrů. Na profesionální půlmaratonský a maratonský okruh se Sawa dostal poměrně pozdě. Měl debutovat už před rokem 2020, ale přerušil si šlachy, po zranění přišla covidová pandemie. Mnozí mu prý radili, ať své sny raději opustí a najde si normální práci. On však vytrval. A je-

diná příležitost mu stačila, aby změnil svůj osud.

Poprvé se na evropský závod podíval v lednu 2022, a to na půlmaraton ve španělské Seville. Sláva ovšem tehdy měla patřit jiným, Sawa totiž nastoupil jen jako vodič. Úkolem těchto běžců není závodit pro sebe, nýbrž pomáhat ostatním. Nastaví rychlé tempo, následně se na ně „pověsí“ někteří z favoritu, vodí ale obvykle tak rychlý běh nevydrží a ze závodu odstoupí. Sawa začal podle plánu, jenže když přišel čas skončit, běžel dál. Cítil se totiž skvěle. V cíli byl první, dokonce v tratovém rekordu a s šestým nejrychlejším časem půlmaratonské historie. Byla by obrovská škoda, kdyby tehdy ze závodu odstoupil.

Po Seville už patřil do světové špičky. Vyhrál půlmaraton v Římě, Berlíně i světový šampionát v Rize, před dvěma lety si podmanil Prahu. Na maratonské distanci debutoval v roce 2024 ve Valencii, jak jinak než vítězstvím. Stejně jako později v Berlíně a v Londýně hned dvakrát za sebou.

Přestože je Sebastian Sawa nejrychlejším maratoncem v historii, lidé ho popisují jako skromného a tichého člověka. Má manželku a syna a stále žije ve své vesnici. A v neděli pravidelně chodívá do katolické farnosti

sv. Josefny Bakhty v diecézi Eldoret – mytickém místě vytrvalostních běžců.

Jeho víra není gestem ani ji nedává na odív, což je typické pro africké závodníky. Sportovní média si všimají, že věřící sportovci je poslední dobou mezi vytrvalci dost. Např. v USA je skupina mormonských elitních běžců, včetně velmi rychlého Connera Mantze. Zatímco Američané víru poměrně dost rozhlašují, Sebastian Sawa, ale třeba i Eliud Kipchoge, velké proklamace nedělají. O to silnější jsou jejich životní příběhy.

Modli se, a všechno bude v pořádku

K víře ho přivedla jeho babička Esther, které malý Sebastian říkal Koko. „Svou vírou zaplnila každou prázdnost. Vychovala mě, jak bych byl její vlastní syn. Vždycky tu pro mě byla. A vždycky mi říkala: „Modli se, a všechno bude v pořádku,“ vzpomínal maratonce pro magazin Runner's World. Koko ho naučila modlitbě a podporovala ho v jeho snech, i když jistě neměla iluze o životě. Když Saweho při covidu ostatní odrazovali od běhání, věřila mu dál.

Pro Sebastiana víra evidentně není jen zvykem. Je aktivní ve farnosti, pomáhá s financováním kostela peněžními dary – nebo údajně stádem ovcí. Svědčí o tom i nedávna historka. Že v Londýně bude v maratonu utóci na čas pod dvě hodiny, věděl předem. Adidas všechno naplánoval, i s nasazením nových bot Sawa otácel a šetřil je na Londýn. O chvilku dříve, než vyrazil do dějiště závodu, přišel na mši sv. do svého kostela a sedl si do zadních řad. Když bohoslužba skončila, poprosil kněze, jestli by se společensky nemohlo za jeho misii pomodlit.

Je skvělé vidět, že v profesionálním sportu, často sobeckém a nezdrtavě konkurenčním, je stále místo i pro skromné a pokorné lidi. Sebastian Sawa je ve světě instagramových celebrit skutečným vzorem.

KAREL PUČELÍK